

**STOP CORUPȚIEI !
LA FRONTIERĂ**

nu oferiți mită
funcționarilor publici

Darea de mită se pedepsește cu închisoare!

**MINISTERUL ADMINISTRAȚIEI ȘI INTERNELOR
DIRECȚIA GENERALĂ ANTICORUPȚIE**

0800.806.806
linie telefonică gratuită

Campanie derulată cu sprijinul Inspectoratului General al Poliției de Frontieră și al Direcției Informare și Relații Publice

[START](#)
[DESPRE NOI](#)
[ISTORIC](#)
[ARHIVA](#)
[CONTACT](#)

Administrarea probelor multimedia

Legislație
20 Mai 2014 10:45
Accesări: 1390

Noul Cod de Procedură (NCPD) prevede ca metode speciale de supraveghere, între altele, supravegherea video, audio sau prin fotografiere ori filmare, în condițiile stipulate de prevederile legale¹. Prevederile NCPD privind înregistrările audio, fotografiile și înregistrările video (imaginile), adică probele multimedia² - analogice sau digitale³, suscită anumite discuții din perspectiva administrării acestor probe și referitoare la disponerea și efectuarea constatărilor tehnico-științifice și expertizelor, ce se pot efectua cu privire la acestea.

Lanțul (filiera) parcurs/ă de o comunicație sau orice tip de comunicare interceptată și înregistrată, potrivit prevederilor legale, se înfățișează după cum urmează:

- 1) subiectul supravegherii tehnice (emițătorul comunicației, creatorul și autorul probei)
- 2) instituția (organul) care deține echipamentul de interceptare și înregistrare (locul și persoana autorizată care realizează supravegherea tehnică), unde și pe care se imprimă inițial comunicația sau orice tip de comunicare (proba digitală originală)
- 3) subiectul care transferă (transmite) comunicația sau orice tip de comunicare de pe echipamentul de interceptare și înregistrare pe suportul de memorie externă (proba digitală duplicat, clonă sau bit-stream)
- 4) subiectul care primește comunicația sau orice tip de comunicare transmisă (Subiectul procesual oficial, adică procurorul)
- 5) subiectul care efectuează copii ale suportului de memorie externă (proba digitală copie)
- 6) proba digitală (duplicat sau copie, după caz) depusă la dosarul cauzei și care este atașată procesului verbal de redare a înregistrării comunicațiilor sau orice tip de comunicare
- 7) proba digitală copie care urmează dosarul cauzei la instanța de judecată
- 8) inculpat, respectiv emițătorul comunicației
- 9) specialist ori expert judiciar.

Proba multimedia inițială, originală digitală se află stocată pe memoria internă a echipamentului cu care a fost captat evenimentul acustic interceptat și apoi înregistrat.

Acest echipament reprezintă, conform prevederilor art. 97 alin. 2 lit. 3 combinat cu art. 197 alin. 1 din NCPP, mijloc material de probă.

Teoretic și practic există posibilități ipotetice de alterări, distorsionări, modificări, înserări de voci computerizat, intercalări de cuvinte, fraze sau alte elemente de contrafacere, adăugiri, ștersături, pe suportul de memorie externă, de către persoanele care intră în contact cu suportul ce stochează comunicările ori imaginile interceptate și înregistrate.

Vulnerabilitatea esențială și primordială în legătură cu proba digitală este cantonată la echipamentul informatic și de comunicații care captează evenimentele acustice interceptate și înregistrate, constând, în principal, în acuratețea și integritatea cu care se realizează extragerea înregistrării complete și efective, prin operațiunile de accesare/transferare /descărcare/ copiere pe primul suport de memorie externă, respectiv acela ce practic trebuie să fie duplicatul probei digitale.

Aspecte privind administrarea probelor multimedia

1. Subiecții care pun în executare mandatul de supraveghere

În noua reglementare sunt indicate ca fiind abilitate să realizeze punerea în executare a mandatului de supraveghere tehnică:

- 1) procurorul (subiect oficial judiciar, organ de urmărire penală, magistrat în cadrul Ministerului Public),
- 2) organul de cercetare penală (subiect oficial cu poziție procesuală proprie, care execută dispozițiile obligatorii ale procurorului, care pot fi organe de cercetare penală ale poliției judiciare, organe de cercetare speciale (organe de cercetare militare, ofițerii poliției de frontieră, căpitanii porturilor) sau
- 3) lucrători specializați din cadrul poliției (deci persoane care nu sunt organe de cercetare penală, dar funcționează în cadrul organelor de poliție, cum ar fi specialiști în domeniul utilizării echipamentelor ori aparatelor de interceptare ori înregistrare sau în transcrierea rezultatelor înregistrărilor în formă scrisă) ori
- 4) alte organe specializate ale statului, (persoane juridice nenominalizate, altele decât organele de poliție, poziționate în sistemul organelor statului, probabil în zona puterii executive (administrația publică) care, desigur, efectuează prestarea de servicii în discuție, prin proprii angajați - civili sau militari).

Teoretic, aceste alte organe specializate ale statului în materia interceptării și înregistrărilor ar putea fi instituții guvernamentale - din subordinea Ministerului Comunicațiilor și Societății Informaționale, Ministerului Justiției ș.a. - ori entități autonome și independente cu subordonare la nivelul Parlamentului României, care să deservească pe orice beneficiar autorizat al unei astfel de operațiuni, legiuitorul oferind o normă în alb, pentru orice situație ce poate fi reglementată în viitor în această materie.

Esențială este împrejurarea că prevederile NCPP nu instituie o exclusivitate în materia punerii în executare a mandatului de

supraveghere tehnică doar în favoarea unei anume instituții, cum ar fi, de exemplu S.R.I., desigur atunci când operațiunea tehnică nu este realizată de către organele judiciare nominalizate în textul art. 142 alin. 1 din NCPP, mai puțin ipoteza ultimă⁴.

Din punctul de vedere al practicii în materie, atât sub imperiul Vechiului Cod de Procedură Penală (VCP), cât și al NCPP, probabil în virtutea unor protocoale încheiate între S.R.I. și organele judiciare beneficiare ale rezultatului supravegherii tehnice - unitățile de parchet, D.N.A., D.I.I.C.O.T -, punerea în executare a mandatului de supraveghere tehnică (fosta autorizație de interceptare și înregistrare a comunicațiilor) se realizează, aproape în exclusivitate de către S.R.I., prin unitatea sa subordonată - C.N.I.C.⁵, ceea ce nu decurge dintr-o prevedere procedurală și procesuală penală, ci doar din opțiunea adoptată de către organele judiciare beneficiare a respectivei prestări de servicii, precum și din preluarea unor prevederi ale unor hotărâri secrete emise de C.S.A.T., având vocația de a reglementa interceptarea și înregistrarea comunicațiilor în folosul exclusiv și pentru domeniul apărării naționale și securității naționale, care nu pot și nu trebuie să împiedice administrarea probelor multimedia în procesul penal.

În esență, se păstrează prevederile din Codul de procedură penală anterior, dar se alătură organelor acolo menționate, ca fiind abilitate legal să efectueze interceptarea și înregistrarea (alături de procuror sau organul de cercetare penală), „alte organe specializate ale statului”.

În acest fel s-a creat, o dată în plus, din lipsa de precizie a textului de lege, posibilitatea ca interceptarea și înregistrarea comunicațiilor să se realizeze și de alte organe decât cele judiciare, între altele un serviciu de informații, cum ar fi S.R.I., de pildă, care interferează major în acest fel cu activitatea strict judiciară de administrarea probatoriului într-o cauză penală, deși, potrivit legii, serviciilor de informații le este interzisă orice fel de activitate de cercetare penală⁶.

Starea de fapt actuală în ce privește punerea în executare a mandatului de supraveghere tehnică emis de judecătorul de drepturi și libertăți subliniază că, un organ (instituție) al/a administrației publice, din puterea executivă deci - S.R.I., printr-o entitate din subordine și pe care o administrează, respectiv C.N.I.C., interferează cu organelor judiciare și execută activități din sfera puterii judecătorești, știut fiind că în cadrul procesului penal activitatea judiciară este efectuată de organele judiciare, iar pe de altă parte operațiunea de interceptare și înregistrare a comunicațiilor unui subiect procesual principal ori a unei părți a unui proces penal reprezintă o activitate eminentă judiciară, fiind inclusă în ceea ce se numește administrarea probatoriului.

Același organ (instituție) din sfera puterii executive dobândește întâietate și preeminență în ce privește obținerea informațiilor, ce rezultă din activitatea de supraveghere tehnică, a căror beneficiar legitim și în același timp titular este organul judiciar, neexistând un control judiciar în legătură cu ceea ce se întâmplă cu informațiile astfel obținute.

Controlul parlamentar asupra serviciului de informații nu satisface și nu poate înlocui controlul jurisdicțional în ceea ce privește aspectele în discuție.

Exploatarea și valorificarea informațiilor obținute ca urmare a punerii în executare a unui mandat de supraveghere tehnică în cauze penale- altele decât cele privind infracțiuni contra securității naționale și de terorism - de către S.R.I. devine un apanaj al acestui serviciu, oricând dorește și în orice scop apreciază, fără a se putea fi supuse unui control jurisdicțional sau al societății civile.

Practic, prin activitățile de supraveghere tehnică din cadrul unor procese penale și prin modalitățile de punere în practică a acestora S.R.I. monitorizează un număr apreciabil de persoane (pe lângă subiectul pentru care s-a autorizat supravegherea și pe interlocutorii acestora), exercitând o supraveghere generală a comunicațiilor acestora atât pentru situații factice care intră în sfera atribuțiilor instituției (cele prevăzute de art. 3 din Legea nr. 51/1991), cât și pentru altele care nu au nicio legătură cu acestea (probleme profesionale, extraprofesionale, de viață privată și intimă).

O astfel de extensiune a competenței materiale și funcționale a S.R.I., în atribuțiile exclusive ale puterii judecătorești și a actului de justiție, în general, excede unei societăți democratice, reprezentând efectiv o ingerință în valorile democrației consacrate de CEDO.

2. Inadvertențe în activitatea de interceptare și înregistrare a probelor multimedia

Situații factice concrete, existente în cauzele penale aflate fie pe rolul instanțelor de judecată, fie în faza de urmărire penală, care sunt de natură să inducă suspiciuni referitoare la autenticitatea înregistrărilor audio-video, ambientale sau de imagini:

- 1) erori existente în activitatea de redare a conținutului convorbirilor telefonice interceptate și înregistrate,
- 2) durata de timp scursă între momentul când a avut loc efectiv convorbirea telefonică interceptată și înregistrată și momentul când aceasta apare ca fiind stocată pe suportul de memorie externă,
- 3) selectarea unilaterală a anumitor convorbiri telefonice sau imagini, de către organele și lucrătorii reprezentând acuzarea,

din ansamblul convorbirilor telefonice și imaginilor interceptate și înregistrate,

4) inexistența ori nemenționarea existenței în documentele însoțitoare ale rezultatului înregistrărilor realizate sau neutilizarea procedurilor operaționale standardizate în legătură cu interceptarea și înregistrarea audio-video, a convorbirilor telefonice sau ambientale, precum și a lanțului de custodie a probelor obținute,

5) existența ipotetică a posibilității de modificare/alterare - intenționată sau din neglijență - a acurateței și integrității probelor multimedia

6) utilizarea unor metode și mijloace tehnice de interceptare și înregistrare care au un caracter clasificat, ceea ce nu permite examinarea și verificarea acestora de către experții introduși legal în cauzele penale care nu au autorizare sau certificat corespunzător ORNISS. Nereglementarea situației nici de către recenta legislație penală adoptată.

Lect. univ. dr. Gianina Radu

BIBLIOGRAFIE

Adrian Cristian Moise, Metodologia investigării criminalistice a infracțiunilor informatice, Editura Universul Juridic, București, 2011

Adrian Petre, Cătălin Grigoraș, Înregistrările audio și audio - video, mijloace de probă în procesul penal. Expertiza judiciară, Editura C.H. Beck, București, 2010

Mihai Viorel Tudoran, în Teoria și practica interceptărilor și înregistrărilor sau video judiciare, Editura Universul Juridic, Biblioteca profesioniștilor, București, 2012

NOUL COD DE PROCEDURĂ PENALĂ

www.cata.centre.ubbcluj.ro

www.ojp.usdoj.gov/nij

1 Art. 138 alin. 1 lit. c din NCPP, combinat cu art. 138 alin. 13, art. 139 - 145 din NCPP.

2 „Prin care se înțelege, în general, înregistrări audio, fotografii, înregistrări video, precum și alte probe digitale, ce conțin informații de interes și de expertizat" (a se vedea în acest sens, Adrian Petre, Cătălin Grigoraș, Înregistrările audio și audio - video, mijloace de probă în procesul penal. Expertiza judiciară, Editura C.H. Beck, București, 2010, p.183 și urm.; Adrian Cristian Moise, Metodologia investigării criminalistice a infracțiunilor informatice, Editura Universul Juridic, București, 2011, p. 172 - 180).

3 „Înregistrarea, transmiterea sau stocarea sunetului se poate realiza în două modalități în mod analogic (dispozitivele clasice precum magnetofonul, casetofonul, pick-up-ul sunt mijloace de înregistrare analogice) și în mod digital (computerul, CD - player - ul, MD-ul ș.a. sunt dispozitive de înregistrare digitală a sunetului). Diferența constă în faptul că înregistrările digitale stochează sunetul sub forma unor șiruri lungi de cifre (0 și 1 și șiruri de biți) care apoi sunt interpretate de cititorul dispozitivului de redare și redare ulterior sub forma de sunet." (Manual Sound Forge - Centru CATA, www.cata.centre.ubbcluj.ro), accesat la 10.10.2013. Probă digitală = informațiile înregistrate sau transmise în formă binară; probă digitală originală = suportul fizic și / sau date care sunt asociate acestui suport fizic la data prelevării lor; duplicatul unei probe digitale = o reproducere digital cu acuratețe a tuturor datelor de pe un suport fizic (hard, drive, CD, flash memory ș.a.); se utilizează și termenul de clonă sau bit-stream. Menține conținutul și atributele.; copia = reprezintă o reproducere cu acuratețe a informațiilor din date independent de suportul fizic. Menține conținutul, dar atributele pot fi schimbate [conform, A. Marshall, Digital Forensic - Digital Evidence in Criminal investigation, Wiley-Blackwell, 2008, citat de Adrian Petre, Cătălin Grigoraș, Înregistrările audio și audio - video, mijloace de probă în procesul penal. Expertiza judiciară, Ed. C.H. Beck, București, 2010, p.184 și Ghidul agențiilor guvernamentale, editate de U.S. Departament of Justice - Office of Justice Programs - National Institute of Justice (www.ojp.usdoj.gov/nij), citat de Mihai Viorel Tudoran, în Teoria și practica interceptărilor și înregistrărilor sau video judiciare, Editura Universul Juridic, Biblioteca profesioniștilor, București, 2012, p. 140.

4 Adică „alte organe specializate ale statului".

5 Centrul Național de Interceptare a Comunicațiilor a fost înființat printr-o Hotărâre a Consiliului Suprem de Apărare a Țării [Hotărârea nr. 0068 /2002 a C.S.A.T. a conferit dreptul instituțiilor, care sunt autorizate legal de a deține și folosi mijloacele adecvate pentru verificarea, prelucrarea și stocarea informațiilor, în condițiile legii, de a avea acces la traficul integral al comunicărilor prin realizarea de conexiuni tip intranet între sediile acestora și sediul autorității naționale. Hotărârea în discuție are caracter clasificat și nu a fost publicată, considerent pentru care considerăm că nu poate fi invocată într-un proces penal (Adrian Petre, Cătălin Grigoraș, Înregistrările audio și audio - video, mijloace de probă în procesul penal. Expertiza judiciară, Editura C.H. Beck, București, 2010, p. 57 și M.V. Tudoran, Teoria și practica interceptărilor și înregistrărilor audio sau video judiciare, Editura Universul Juridic, Biblioteca profesioniștilor, București, 2012, p. 140).

6 Conform prevederilor art. 13 din Legea nr. 14/1992, organele Serviciului Român de Informații nu pot efectua acte de cercetare penală, nu pot lua măsura reținerii sau arestării preventive și nici dispune de spații proprii de arest.